

Вінницький кооперативний інститут

РЕЦИДИВИ РЕПРЕСІЙ КРИМСЬКИХ ТАТАР

К.е.н. Прицюк Л.А

Хронологія злочинів Російської імперії у відношенні до кримських татар

Роки	Подія	Порушення прав/злочини
з 1784	Локальні депортації	права на свободу пересування, права на вільний вибір місця проживання
1787-1791	Позбавлення селян земель	Порушення права власності на землю
Початок XIX ст.	Переселення вглиб Росії представників духовенства	Порушення права на свободу пересування і вільний вибір місця проживання
після 1856	Переселення до Туреччини	Штучне створення умов до еміграції
з 1829	Релігійні утиски	Порушення права на повагу людської гідності, свободу совісті та віросповідання
1883	Операція з вилучення старовинних рукописів і книг, їх спалення	Порушення права на власність, права на свободу совісті та віросповідання
90-х рр. XIX ст.	Нова хвиля еміграції, захоплення кинутих земель царським урядом	Порушення права на власність, протиправне позбавлення права власності на землю

Злочини тоталітарної влади та порушення прав кримських татар у 1918-1941 рр.

Роки	Подія	Порушення прав/злочини	
02. 1918	У в'язниці Севастополя розстріляно близько 600 осіб	Порушення права на життя 	
1921-1922	Голод в Криму. Загиблих – 76 тис. кримських татар		
05. 1928	Розстріляний голова Кримської АРСР Велі Ібраїмов.		
1929-1932	Близько 30 тисяч кримських татар знищені або вислані з території півострова		Порушення права на життя та права на вільний вибір місця проживання

Злочини СРСР та порушення прав кримських татар у травні 1944 р.

Подія

Суцільна депортація всіх представників кримськотатарського народу

Втрата прав власності на все майно

Закриття мечетей

Втрата можливості здійснювати освітню діяльність

Культурні утиски: закриття бібліотек, клубів

Порушення прав/злочини

Порушення права на свободу пересування і права на вільний вибір місця проживання

Порушення права на власність, протиправне позбавлення права власності

Порушення права на свободу совісті та віросповідання

Порушення права на освіту, зокрема права на навчання рідною мовою

Порушення права на свободу культурної, наукової та творчої діяльності

Злочини СРСР та порушення прав кримських татар у травні-липні 1944 р.

Переміщення кримськотатарських переселенців.
Загибель близько 8 тис. осіб

Порушення права на життя,
права на свободу пересування,
права на вільний вибір місця
проживання

Злочини/порушення прав кримських татар у 1945-1955 рр.

Роки Подія

з 1944 Примусове перебування на території та за правилами спецпоселень

1944-1947 Загибель 20 до 46% всіх депортованих осіб

з 11. 1948 Закриття мечетей

з 11. 1948-1956 Запровадження кримінальної відповідальності за втечу з місць спецпоселень

Порушення прав/злочини

Порушення практично усіх прав і свобод, зокрема права на вільне пересування і права на вільний вибір місця проживання

Порушення прав на життя, житло, охорону здоров'я, на працю

Порушення права на свободу совісті та віросповідання

Порушення права на вільне пересування і права на вільний вибір місця проживання, права на працю

Злочини/порушення прав кримських татар у 1956-1991 рр.

Роки	Подія	Порушення прав/злочини
з 1956	Зняття кримських татар з обліку спецкомендатур та подовження дії Постанови на заборону повернення до Криму	Порушення права приналежності до території, вільне пересування
1989	Заборона місцевої влади Криму прописувати кримських татар у місцях їх попереднього проживання	і права на вільний вибір місця проживання
1991	Встановлення квот місцевою владою Криму щодо компактного проживання	
1991	Несправедливий розподіл земельних ресурсів	Порушення права на власність, зокрема і на землю
з 1991	Продовження повернення кримських татар до півострова	Порушення права на відшкодування за рахунок держави шкоди, завданої незаконними діями органів державної влади

Обставини, що стримували реалізацію політичних, національних і культурних прав кримських татар після 1991 р.

- більшість мешканців півострова називала себе росіянами і не бажала визнавати півострів історичною кримськотатарською територією
- через слабкість української влади та агресивну пропаганду Російської Федерації ані кримськотатарська, ані українська культура на місцевому рівні не визнавались владою як пріоритетні
- на території Криму активно відбувався процес роздачі російських паспортів громадянам України, що проживали в Криму
- оренда Чорноморським флотом Російської Федерації бази у м. Севастополь сприяла додатковому притоку росіян на півострів, що негативно позначалося на демографічній, політичній та культурній обстановці в Криму.

Залякування, тиск та кримінальне переслідування кримських татар окупаційна влада Російської Федерації розпочала одразу ж після анексії півострова.

Так, поспіхом прийняті зміни до кримінального кодексу цієї країни: «Публичные призывы к осуществлению действий, направленных на нарушение территориальной целостности Российской Федерации» після оголошення «приєднання» Криму до Російської Федерації стали у нагоді для окупаційної влади як додатковий інструмент тиску на ту частину кримських татар, які пов'язували надії на розвиток свого народу у складі України.

За даними українського омбудсмена Людмили Денісової, наразі у російському ув'язненні перебувають від 113 до 115 осіб, з яких понад 80 - кримські татари.

Висновки

У своєму прагненні укріпити владу тоталітарні режими, особливо комуністичного спрямування, доволі подібні між собою, особливо коли мова йде про застосування репресивних методів:

- позбавлення чи обмеження прав громадян,
- позбавлення їх волі, і навіть вбивств.

Відмінність репресій щодо кримськотатарського народу полягає у застосуванні до нього нового, більш глобального інструменту – тотальної депортації.

Попри різницю в часі, тоталітаризм залишається незмінним – як у мотивах, так і у методах, що демонструє нині Російська Федерація, повністю виправдовуючи свій статус правонаступника СРСР.

